

О.В.Зінько

М.Т. Мусійчук

Культурологічний аспект життя та творчості

М.П. Драгоманова

Вінницький Національний Технічний Університет

Анотація

В статті розглядається культурологічний аспект творчості М.П. Драгоманова.

Ключові слова: культура, українська культура, історик, філософ, літературознавець, фольклорист.

Abstract

This article analyse cultural aspects of life Dragomanov.

Key words: culture, Ukrainian culture, historian, philosopher, literary critic, folklorist.

Вступ

Оцінки діяльності Драгоманова були неоднозначними. Це було пов'язано з різнобічністю, неординарністю і суперечливістю його поглядів, особливо на культуру та цивілізацію. Про нього більше писали як про історика, філософа, політика. Тому у доповіді зроблена спроба розглянути деякі аспекти культурологічної думки Михайла Петровича.

Основна частина

Драгоманов Михайло Петрович народився 18 вересня 1841 в Гадячі Полтавської губернії. Український публіцист, історик, філософ, економіст, літературознавець, фольклорист, громадський діяч. Використовував псевдоніми: Толмачев, Українець, Волинець, Чудак та ін. Один із організаторів "Старої громади" у Києві. Доцент Київського університету (1870-1876). Після звільнення за політичну неблагонадійність емігрував до Женеви, де очолював осередок української політичної еміграції (1876-1889). Професор Софійського університету (1889–1895). Представник відомого роду українських громадських і культурних діячів Драгоманових. Брат письменниці та громадської діячки Олени Пчілки, дядько Лесі Українки [1].

Формування філософських, суспільно-політичних поглядів М.Драгоманова, його світогляду, відбувалося під впливом ідей Т.Шевченка, історіософських поглядів М.Костомарова, праць Герцена, Сен-Симона. Себе він вважав еретиком по відношенню до всіх ортодоксій, в тому числі й соціалістичних. Завжди підкреслював свою належність до соціал-федералізму. У листі до Івана Франка Драгоманов зазначав: «Принципи сучасної всесвітньої цивілізації найбільш відповідні поступові: лібералізм в його найпослідовнішій формі, федералізм – в справах державних, демократизм – в справах соціальних, раціоналізм – в справах письменництва, наукових» [2].

Михайло Драгоманов зробив вагомий внесок в розробку науково-теоретичних проблем культурного процесу. Все життя залишався вірним загальнолюдським ідеалам, обстоював надважливість і первинність гуманістичних принципів, в тому числі і в політиці. Драгоманов вірив у духовний поступ людства, загальний прогрес, в широку можливість вдосконалення людини. Сам постійно і наполегливо вчився, бо вважав, що прогрес залежить від безперервного розумового розвитку.

На думку Драгоманова, людство має організовуватися не за державами, а за націями, бо людини взагалі, на його думку не буває. Кожна людина пов'язана з своєю нацією, без якої неможливе об'єднання людей в органічні спільності. Він доказував, що загальнолюдське і національне – поняття нерозривно пов'язані та взаємозумовлені. Національне органічно пов'язане з життям усього людства, з загальнолюдським, а духовний розвиток людства в цілому здійснюється через розвиток національних культур.

Як просвітителю Драгоманов виступав за розумне співжиття націй, за внесення певного контролю в міжнаціональні відносини та взаємодопомогу націй в боротьбі за визволення. Був закоханий в Україну, тому в радянські часи вважався «націоналістом». Драгоманов намагався об'єднати українську інтелігенцію в єдиний потік, доказуючи, що політичні розбіжності не так важливі, як важливо єднання всіх всередині української нації в ім'я загальної національної автономії. В роботі: «Чудацькі думки про українську національну справу» робить висновок, який фактично стає гаслом гуманізації кінця ХХ ст., що треба осмислити культуру України в європейському контексті, з орієнтацією на вселюдські цінності: «вся практична мудрість людська може бути в тому, щоб убачити напрямок руху світового, його міру і закон і послужитися цим рухом, інакше той рух піде проти нас, розчавить нас»[3].

Висновки

Актуальність ідей Драгоманова полягає в тому, що сьогодні, в умовах глобалізації українцям треба усвідомити себе як світову націю, яка приймає виклик часу, тоді є шанс, що загроза деградації інтелектуального ракурсу нас обмине.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. [https://uk.m.wikipedia.org/wiki/ Драгоманов Михайло Петрович](https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Драгоманов_Михайло_Петрович); Дорошенко В. Життя і діяльність М. П. Драгоманова: Короткий життєписний нарис. — Мюнхен, 1963. — 21 с.
2. Михайло Петрович Драгоманов – велит української нації. Бібліографічний покажчик. – Полтава, 2011. – С.32.
3. Зінько О.В. Нариси історії української культури «Нілан-ЛТД» - 246 с.; Андрусак Т. Шлях до свободи (Михайло Драгоманов про права людини). — Львів: Світ, 1998. — 192 с.; Депенчук Л., Лук М. Історіософія та соціальна філософія Михайла Драгоманова. – К.: Український центр духовної культури. – 1999. – 210 с.

Олена Василівна Зінько — кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Максим Тарасович Мусійчук – студент групи БС – 14б, факультет інформаційних технологій, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: 123artur123@list.ru

Zinko Olena V. — Dr. Sc. (Eng.), Associate Professor of Philosophy and Humanities, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Maxim Tarasovych Musiychuk - BS student group - 14b, Faculty of Information Technologies, Vinnytsia National Technical University. Vinnitsa.